

2.3. Η ΜΟΝΑΞΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Προβολή βίντεο με το τραγούδι των Green Day – «*Boulevard Of Broken Dreams*» (4')

Sometimes I wish
someone out
there will find me

ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ 5

Η θεραπεία του παραλύτου στη Βηθεσδά

¹Υστερα απ' αυτά, οι Ιουδαίοι είχαν μια γιορτή, κι ο Ιησούς ανέβηκε στα Ιεροσόλυμα. ²Κοντά στην προβατική πύλη, στα Ιεροσόλυμα, υπάρχει μια δεξαμενή με πέντε στοές, που εβραϊκά ονομάζεται Βηθεσδά. ³Σ' αυτές τις στοές κείτονταν πολλοί άρρωστοι, τυφλοί, κουτσοί, παράλυτοι, που περίμεναν να αναταραχθεί το νερό· ⁴γιατί, από καιρό σε καιρό, ένας άγγελος Κυρίου κατέβαινε στη δεξαμενή κι ανατάραζε τα νερά· όποιος, λοιπόν, έμπαινε πρώτος μετά την αναταραχή του νερού, αυτός γινόταν καλά, όποια κι αν ήταν η αρρώστια που τον ταλαιπωρούσε. ⁵Εκεί ήταν κι ένας άνθρωπος, άρρωστος **τριάντα οκτώ** ολόκληρα χρόνια.

⁶Όταν τον είδε ο Ιησούς κατάκοιτο, τον ρώτησε: «**Θέλεις να γίνεις καλά;**» Ήξερε πως ήταν έτσι για πολύν καιρό.

⁷«Κύριε», του αποκρίθηκε ο άρρωστος, «**δεν έχω κανέναν να με βάλει στη δεξαμενή** μόλις αναταραχτούν τα νερά· έτσι, ενώ εγώ προσπαθώ να πλησιάσω **μόνος μου**, πάντοτε κάποιος άλλος κατεβαίνει στο νερό πριν από μένα». ⁸Ο Ιησούς του λέει: «**Σήκω πάνω, πάρε το κρεβάτι σου και περπάτα**». ⁹Κι αμέσως ο άνθρωπος έγινε καλά, σήκωσε το κρεβάτι του και περπατούσε.

Ο παραλυτικός του ευαγγελίου που 38 χρόνια δεν είχε άνθρωπο να τον βοηθήσει ώστε να μπει στα νερά της κολυμβήθρας του Σιλωάμ και να θεραπευτεί, αντιμετωπίζεται από τον Χριστό ως **ο μόνος υπεύθυνος της κατάστασης του**. Γι' αυτό και στο τέλος όταν εκείνος πλέον φεύγει θεραπευμένος ο Ιησούς του θυμίζει με νόημα «πρόσεχε, γιατί αν ξανακάνεις τα ίδια λάθη (αν ζήσεις με τον ίδιο τρόπο ζωής) θα πάθεις χειρότερα» (Ιω 5, 14).

Για τον Χριστό η σωματική ασθένεια και η κοινωνική περιθωριοποίηση του παραλυτικού, δεν οφείλεται στην κακία των ανθρώπων και την αδιαφορία της κοινωνίας. Αυτό είναι το εύκολο και αξόδευτο συμπέρασμα. Ο Χριστός βλέποντας πίσω από το προφανές αναγνωρίζει **τις προσωπικές ευθύνες, το λανθασμένο τρόπο ζωής** του παραλυτικού ως την μόνη κυρίαρχη αιτία της οδυνηρής πραγματικότητας του.

Όσο θα αναζητούμε τις ευθύνες της μοναξιάς μας και της τραγικότητας του βίου μας στους άλλους, στον κακό κόσμο και τους κακούς, άδικους ανθρώπους, τόσο το ρήγμα εντός μας θα βαθαίνει. Σε τέτοιο μάλιστα βαθμό που στο τέλος θα χαθούμε μέσα στα αχανή σκοτάδια του.

π. Λίβυος

Λόγος περί Μοναξιάς...

[...] Ωστόσο [...] πρέπει κάποια στιγμή να ωριμάσουμε [...] και να ομολογήσουμε στον εαυτό μας την αλήθεια.

Ναι, **φταίω και εγώ για την μοναξιά μου**. Πολλές φορές μπορεί να φταίω μονάχα εγώ. Γιατί απομάκρυνα από κοντά μου όλους εκείνους που με είχαν πλησιάσει. Δεν άφησα να έρθουν κάποιοι άλλοι και εκείνοι που το θέλησαν τους εκδίωξα με τον τρόπο μου.

Δεν φτάνει να λέμε ότι θέλουμε να μας αγαπάνε. Πρέπει να το αντέχουμε. Γιατί η αγάπη είναι ζωή. Και η ζωή είναι η μέγιστη τέχνη που δυστυχώς δεν την γνωρίζουμε όλοι επιτυχώς.

Δεν φτάνει να λέμε ότι δεν μας αρέσει η μοναξιά, πρέπει ώριμα να βαστάζουμε την παρουσία του άλλου.

Δεν αρκεί να διακηρύσσουμε την επιθυμία μας να υπάρχει ο άλλος στην ζωή μας. Πρέπει να του κάνουμε χώρο για να υπάρξει. Να τον συγχωρήσουμε μέσα μας. Να του δώσουμε το χώρο του.

Τις περισσότερες φορές η μοναξιά μας είναι ο καρπός των επιλογών μας. Των ιδιορρυθμιών μας, των παραξενιών μας, των εγωισμών μας, των αδεξιότητων μας, γενικότερα της αστοχίας μας να υπάρξουμε ως ολοκληρωμένες προσωπικότητες.

π. Λίβυος

Στο βιβλίο του Φ. Ντοστογιέφσκι «Αδελφοί Καραμάζωφ», ο στάρετς Ζωσιμάς συνομιλώντας με μια κυρία τής λέει για το πρόσωπο ενός γιατρού:
«Ήταν ένας άνθρωπος ηλικιωμένος κι αναντίρρητα ευφυής.

Μίλαγε κι αυτός το ίδιο ειλικρινά, αν κι αστειευόταν, κι αστειευόταν πικρά. Εγώ, έλεγε, αγαπάω την ανθρωπότητα μα απορώ κι ο ίδιος με τον εαυτό μου: Όσο περισσότερο αγαπώ την ανθρωπότητα γενικά, τόσο λιγότερο αγαπάω τον κάθε άνθρωπο χωριστά.

Στις ονειροπολήσεις μου, έλεγε, φτάνω συχνά να λαχταράω μέχρι πάθους να εξυπηρετήσω την ανθρωπότητα και ίσως και στ' αλήθεια να δεχόμουν να σταυρωθώ για τους ανθρώπους, αν παρουσιαζόταν ξαφνικά μια τέτοια ανάγκη.

Κι όμως, παρ' όλ' αυτά, δεν μπορώ ούτε δυο μέρες να ζήσω στο ίδιο δωμάτιο μ' άλλον άνθρωπο. Αυτό το ξέρω από πείρα. Μόλις βρεθεί κάποιος κοντά μου, νιώθω πως μου πληγώνει την ατομικότητά μου και μου περιορίζει την ελευθερία μου. Μπορώ μέσα σ' ένα εικοσιτετράωρο να μισήσω τον πιο καλό άνθρωπο. Άλλον γιατί τρώει αργά, άλλον γιατί έχει συνάχι και σκουπίζει συνεχώς τη μύτη του με το μαντήλι. Γίνομαι, έλεγε, εχθρός των ανθρώπων μόλις οι σχέσεις μας γίνουν κάπως στενότερες. Μα γι' αυτό, όσο περισσότερο μισούσα ορισμένους ανθρώπους προσωπικά, τόσο πιο φλογερά αγαπούσα την ανθρωπότητα στο σύνολό της.»

«Πάντα νομίζουμε πως μας αγαπάνε, γιατί είμαστε καλοί. Και δεν μπορούμε να καταλάβουμε ότι μας αγαπάνε, επειδή είναι καλοί εκείνοι που μας αγαπάνε».

Λ. Τολστόι

Προβολή ταινίας μικρού μήκους «The guest» (7')

Η ΜΟΝΑΞΙΑ έχει θετικά στοιχεία;

Η μοναξιά είναι μια εξαιρετική εμπειρία και μια θαυμάσια άσκηση. Μια εμπειρία, που δείχνει αν έχεις κάποιο πραγματικό περιεχόμενο μέσα στην ψυχή σου, αν μπορείς να ζεις με το εσωτερικό αυτό περιεχόμενο, όταν τα εξωτερικά ελαττωθούν στο ελάχιστο. Γιατί κατά το πλείστον ζούμε με τις εξωτερικές εντυπώσεις – τους ανθρώπους γύρω μας, τις διάφορες υποθέσεις και μέριμνές μας. Τι θα συμβεί, αν όλα αυτά απομακρυνθούν από μας; Τι θα γινόταν, αν κλείνονταν οι αισθήσεις μας, που μας συνδέουν με τον εξωτερικό κόσμο; Με πόνο και κόπο και με τρίξιμο θ' άνοιγαν τότε οι πόρτες, για να μπούμε στον εσωτερικό κόσμο της ψυχής μας.

Βέβαια, μέσα στον αγοραίο θόρυβο, στον οποίο ζούμε συνήθως, είναι δύσκολο ακόμη και να υποπτευθούμε ότι μέσα στην ψυχή μας υπάρχει ο εσωτερικός αυτός χώρος.»

π. Αλέξανδρος Ελτσιανίνωφ
«Πνευματικά Κεφάλαια»
Εκδ. ΤΗΝΟΣ, σελ. 172-173

Ερωτήσεις αναστοχασμού

Η μοναξιά είναι καλή ή κακή;

Ποιος μπορεί να φταίει για τη μοναξιά μου;

Πότε η μοναξιά μπορεί να είναι καλή;

Ποιο είναι το αντίθετο της μοναξιάς;

Η ΣΥΜΒΙΩΣΗ

Ποιοι είναι συνήθως οι τρόποι συμβίωσης;

Η ΣΥΜΒΙΩΣΗ

Μέσα στον γάμο

Μέσα στην κοινωνία

Auguste Rodin, *Le Penseur* (Ο σκεπτόμενος), 1882, Παρίσι, Μουσείο Ροντέν

2.3 Η μοναξιά του ανθρώπου – ΣΥΜΒΙΩΣΗ (Δεύτερο μέρος)

Ο «χρυσός κανόνας»:

«Καθώς θέλετε ίνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως». (Λουκ. 6,31)

Ὅπως θέλετε να σας συμπεριφέρονται οι ἄνθρωποι, ἔτσι ακριβῶς να τους συμπεριφέρεστε κι εσεῖς.

Ἰησοῦς Χριστός

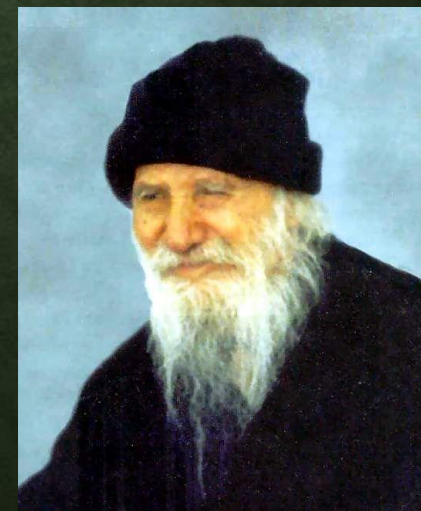
Ὅποιος αγαπάει λίγο, δίνει λίγο.

Ὅποιος αγαπάει περισσότερο, δίνει περισσότερο.

Κι ὅποιος αγαπάει πάρα πολύ, τι αντάξιο ἔχει να δώσει;

Δίνει τον εαυτό του!

Ἅγιος Πορφύριος

Η συμβίωση μέσα στον γάμο

Το νόημα της συμβίωσης

Ο Κύριος ο Θεός είπε: «Δεν είναι καλό να είναι ο άνθρωπος μόνος. Θα του φτιάξω έναν σύντροφο όμοιον μ' αυτόν».

Γένεση 2, 18

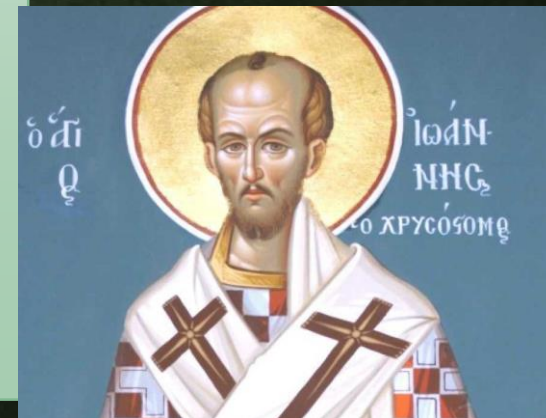
Λόγια αγάπης συζύγου

Λόγια αγάπης να της λες... Εγώ από όλα, την δική σου αγάπη προτιμώ και τίποτε δεν μου είναι οδυνηρό, όσο το να βρεθώ σε διάσταση μαζί σου. Κι αν όλα χρειαστεί να τα χάσω κι αν στους εσχάτους βρεθώ κινδύνους, οτιδήποτε κι αν πάθω, όλα μου είναι υποφερτά, όσο εσύ μου είσαι καλά. Και τα παιδιά τότε μου είναι πολύ αγαπητά, εφ' όσον εσύ με συμπαθείς. Όλα δικά σου είναι. Αυτό με συμβουλεύει ο Παύλος λέγοντας ότι ο άνδρας δεν εξουσιάζει το σώμα του, αλλά η γυναίκα του. Κι αν δεν έχω εγώ εξουσία στο σώμα μου, αλλά εσύ, πόσο μάλλον δικά σου είναι όλα τα άλλα. Σώμα δεν έχεις πια δικό σου... Δεν είμαστε δυο σώματα μετά το γάμο, αλλά γίναμε ένα· δεν έχουμε δυο περιουσίες, αλλά μία.

... Όλα δικά σου είναι, κι εγώ δικός σου είμαι, κορίτσι μου...

Ποτέ να μη μιλάς με πεζό τρόπο, αλλά με φιλοφροσύνη, με τιμή, με αγάπη πολλή. Να την τιμάς, και δεν θα βρεθεί στην ανάγκη να ζητήσει την τιμή από τους άλλους. Να την προτιμάς από όλους για όλα, για την ομορφιά, για την σύνεσή της, και να την επαινείς. Να κάνεις φανερό ότι σου αρέσει η συντροφιά της και ότι προτιμάς να μένεις στο σπίτι για να είσαι μαζί της, από το να βγαίνεις στην αγορά. Από όλους τους φίλους να την προτιμάς, και από τα παιδιά που σου χάρισε ακόμα, κι αυτά εξ αιτίας της να τα αγαπάς.

Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος

Εκεί όπου ο άνδρας και η γυναίκα και τα παιδιά είναι συνδεδεμένοι
με δεσμούς **ομόνοιας** και **φιλίας** και **αρετής**,
εκεί βρίσκεται ανάμεσά τους ο Χριστός.

Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος

Ο γάμος είναι μυστήριο αγάπης.
Διότι η γυναίκα και ο άνδρας δεν είναι δύο άνθρωποι, αλλά ένας...
Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος

Αυτό είναι πραγματική οικογενειακή ζωή, αυτό είναι ο αληθινός πλούτος, αυτή η μεγαλύτερη περιουσία, όταν δηλαδή ο άντρας δεν συγκρούεται με τη γυναίκα του, αλλά είναι ενωμένοι σαν ένα σώμα... Δεν υπάρχει τίποτε, τίποτε πολυτιμότερο από το ν' αγαπιέται πολύ ο άντρας από τη γυναίκα του και η γυναίκα από τον άντρα της.

Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος

Βιωματική άσκηση: «Δύο κλειδιά σ' ένα κρίκο»

«Έχετε δει δύο κλειδιά περασμένα σε κρίκο; Όπου και να 'ναι, θα είναι μαζί. Στην τσέπη μας ευρίσκονται ή μας πέσαν στον δρόμο ή τα πετάξαμε στη θάλασσα, θα είναι πάντα μαζί γιατί τα ενώνει ένας κρίκος. Αν όμως βγουν από τον κρίκο είναι ζήτημα τύχης, αν θα μείνουν και τα δύο κοντά και μαζί. Ποιος είναι ο κρίκος; Η χάρη του Θεού. Βάλτε τα χέρια σας, βάλτε τις καρδιές σας και οι δυο σας στο χέρι του Θεού. Ο Θεός δεν μας παίρνει με το ζόρι, απλώνει το δικό Του χέρι και εάν εσείς με τη θέληση βάλετε τα δικά σας χέρια ο Θεός θα σας ενώσει σε μια ενότητα τέλεια και αγία και έτσι να πορευτείτε.»

Μητροπολίτου, Σισανίου και Σιατίστης Παύλος: Για μια υγιή και ζωντανή οικογένεια, έκδ. Σχολής Γονέων Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κύπρου

Σκεφτείτε άλλους τρόπους για να περιγράψετε τη σχέση των δύο συζύγων μέσα στον γάμο.

Η συμβίωση μέσα στην κοινωνία

ΒΗΜΑ 3. Η χριστιανική διδασκαλία για τη συμβίωση των ανθρώπων. Κοινωνία και σχέσεις προσώπων

Ρώτησε κάποιος μοναχός τον Αββά Ματώη:
«Τι να κάνω που η γλώσσα μου με στενοχωρεί και
όταν είμαι μαζί με άλλους ανθρώπους δεν μπορώ να την
συγκρατήσω, αλλά τους κατακρίνω όλους
και τους ελέγχω ακόμα κι αν κάνουν κάτι καλό;».

Αββάς Ματώης, Αποφθέγματα

Κι ο αββάς απαντά: «Όποιος κάθεται μαζί με
τους αδελφούς του δεν πρέπει να 'ναι
τετράγωνος, αλλά **στρογγυλός**, για να κυλάει
προς όλους».

Η σημασία της σχέσης

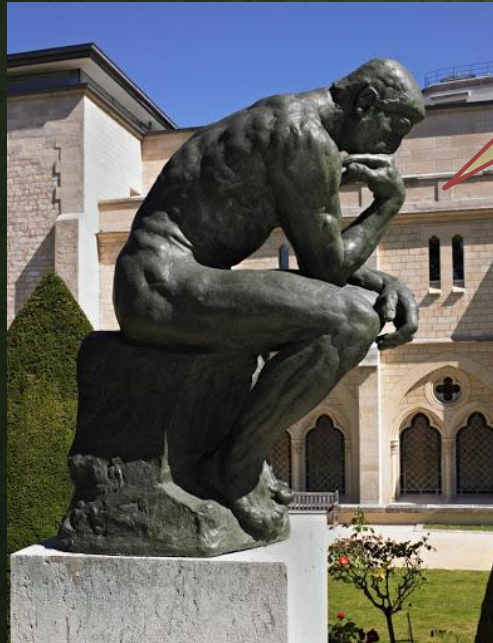
Ο άνθρωπος μετέχει σε πολλές και διάφορες σχέσεις (με συγγενείς, φίλους, γείτονες, συμπολίτες, συναδέλφους κ.λπ.). Πολλοί πιστεύουν ότι κάθε άτομο είναι αυτόνομο και ότι με τη δημιουργία σχέσεων οι άλλοι απλώς «προστίθενται» στην ύπαρξή του. Κατά την αντίληψη αυτή, το άτομο ωφελείται μεν από την συνύπαρξη με τους άλλους, αλλά ουσιαστικά είναι αυθύπαρκτο.

Η οπτική της Εκκλησίας προχωρά ριζικά πέρα από αυτές τις αντιλήψεις. Γι' αυτήν, ο κάθε άνθρωπος **δεν είναι πλήρης και ολοκληρωμένος από μόνος του**. Μπορώ να γίνω πλήρης και ολοκληρωμένος, μόνο εφόσον υπάρχουν και άλλοι στη ζωή μου. Αν δεν υπάρχουν, τότε δεν γίνομαι ένας «μοναχικός, αλλά πλήρης». Είμαι «όχι πλήρης». Η πληρότητα και η ολοκλήρωση, όμως, δεν έρχονται μέσα από κάθε είδους σχέση. Σχέση είναι και η υποτέλεια του δούλου στον αφέντη, καθώς και η εγωιστική συναλλαγή δυο ατόμων. Αυτές είναι σχέσεις οι οποίες σβήνουν ή τσακίζουν το ανθρώπινο πρόσωπο. Για την Εκκλησία οι σχέσεις οι οποίες ολοκληρώνουν τον άνθρωπο είναι **οι σχέσεις που θεμελιώνονται στην πραγματική αγάπη, ελεύθερα**.

Στις σχέσεις αυτές ο κάθε άνθρωπος εμπλουτίζεται, λαμβάνοντας από τον άλλον δωρεές τις οποίες ο ίδιος δεν διαθέτει από μόνος του.

Αθ. Παπαθανασίου & Μ. Κουκουνάρας Λιάγκης, *Ζητήματα Χριστιανικής Ηθικής*

Ποιες είναι οι προϋποθέσεις αγαστής
συμβίωσης των ανθρώπων;

Πηγές κειμένων:

1. <https://www.romfea.gr/katigories/10-apopseis/36223-i-boui-kai-i-mania>
2. <https://greek.global.bible/bible/d09e9a676bf6592d-01/JHN.5>
3. http://plibyos.blogspot.com/2011/05/blog-post_17.html
4. <https://www.sofa-logia.com/categories/love>

Πηγές εικόνων:

1. <https://www.humanadvanced.com/wp-content/uploads/2016/11/lonliness.jpg>
2. https://poimin.gr/wp-content/uploads/2018/04/vithesda_paralitos-741x486.jpg
3. <https://4.bp.blogspot.com/-PaS9OAWPY4c/WQ5NDQ-WGwI/AAAAAAAAA3b0/ro2sFf5ul7kMz-8dh8ZqPAyDmyeHLVNmQCLcB/s1600/paralitic.jpg>
4. <https://image.slidesharecdn.com/memyselfandiandtheothers-150609190053-lva1-app6891/95/me-myself-and-i-and-the-others-7-638.jpg?cb=1445157514>
5. <https://www.beasty-press.com/wp-content/uploads/2019/01/573c81be1dc52445358b4db3.jpg>
6. https://www.penna.gr/media/k2/items/cache/22b52fc0682009540195e2717aa4bed9_XL.jpg?t=20170904_095430
7. <https://lh3.googleusercontent.com/proxy/8lr2MTLUvIrsagYMLpOacotd8fYz5qbwSITHA2DUmPq3-tTHxMXTdikt7XLJMV2afQtkhKLke-imFDwc4IfFoeJP5IT3DANVgz8gHMW3AHWQvYmekcIVdobjep1fzSGe5HQm-EqdLSgKTc6lOJHRUd-jDcDuM58fYli6LwUFtFmFYdACvQs8QX7IA>
8. https://4.bp.blogspot.com/-RKCnBCMOI_Y/WAzbcVmGgI/AAAAAAAAHWA/Kvxp3ZjGb6MpkPMmZy1oC-Yle7fNQFmwCLcB/s1600/couple.jpg
9. https://nation.com.pk/digital_images/large/2016-08-14/coexistence-the-only-plausible-existence-1471187585-4446.jpg
10. https://cdn.sansimera.gr/media/photos/Jesus_Christ.jpg
11. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a7/%CE%8C%CF%83%CE%B9%CE%BF%CF%82_%CE%A0%CE%BF%CF%81%CF%86%CF%8D%CF%81%CE%B9%CE%BF%CF%82_%CE%BF_%CE%9A%CE%B1%CF%85%CF%83%CE%BF%CE%BA%CE%B1%CE%BB%CF%85%CE%B2%CE%AF%CF%84%CE%B7%CF%82.jpg

Πηγή έμπνευσης/υλικού:

1. Δέσποινα Χανόγλου
2. <http://samakos9.blogspot.com/2016/10/23-3.html>